

TEATER

„MERE KALDAL“

Esmakordselt avaneb meil võimalus tutvuda ühe oma lähima naabri balletiloominguga. RAT «Estoonias» esietendub peatselt Nõukogude Leedu uus ballett «Mere kaldal». Selle lavastab küllalisena Leedu NSV teeneline kunstnik Vitautas Grivickas — Vilniuse Operi- ja Balletiteatri peaballettmeister.

Kalurineid Kaste on aastaid oodanud oma sõpra Mariust, kellest sõda teda lahutas. Ja kuigi külla

«esimene poiss», tubli kalur Jonis teeb kõik tema südame vallutamiseks, mölgub Kaste mõtteis ainult üks nimi...

Õõ varjul saabub külla Krezase sugulane Gustas, kes tahab asuda elama tema juurde. Gustas nõuab endale riideid, kuna ta senine varustus on metsades redutsemisel tugevasti kannatada saanud. Ja põhjust Gustasel inimeste vältimiseks on, liiga vähe on aega möödunud, pole veel unustatud tema «kangelastegusid» sõjapäevil... Sellel õõl saabub külla tagasi veel teinegi mees — Marius, kes pärast pikki aastaid võib nüüd jälle täiel rinnal hingata soolast mereõhku. Rõõmuga märkab ta uusi ehitusi küllas, rõõmus on ka koltumine Kastega...

Jonise pahameeleks haarab Marius nagu märkamata kõik ohjad küllas enda kätte: olgu siis sadama ehitustöö või kalastusretkedel. Ka neidude pilgud peatuvad temal alati pikemalt kui ühelgi teisel. Just Kaste ja Mariuse suur sõprus riivab teda eriti. Jonise sellised tunded ei jää märkamata ka Krezasele, kellele küllas pulbitsev elu ei ole meelismööda, kuna saadav tulu ei voola ju tema taskusse. Ta soovib Jonisel mitte merele minna, las siis näevad, missuguse kange mehena on neil tegemist. Armukadedusest haaratuna keeldubki Jonis järjekordsele püügiretkele minemast.

Merel puhub maru, inimesed

võitlevad seal loodusjõududega... Rannal on Jonis aru saanud oma veast, ta mõistab nüüd, miks teda toetas Krezas, ühistöö vaenlane. Heitluses Krezase ja Gustasega, kes kustutavad majakatule oma mustade plaanide läbiviimiseks, saab Jonis surmavalt haavata.

...Elu aga ei jää seisma, valmib kalurikülla uus sadam, kus pidulikult alustavad ühist elu Kaste ja Marius. Pulmaõõl selguvad ka Jonise mõrtsukad.

Huvitava koreograafia kõrval, kus sisukad mono- ja dialoogid põimuvad kaunite leedu rahvantsudega — liürilise «Sadute», koomilise «Kuketantsuga» jt. on balleti tugevamaks küljeks Leedu NSV teenelise kunstitegelase Julius Juseliunase meloodiline, rahvaintonatsioonidel baseeruv muusika.

Kujutada balletis kaasaega on raske, kuid huvitav ülesanne. Seda tunnevad balleti kõik osatäitjad: Tiiu Randviir, Mai Murdmaa, Ivonne Raksnevič, Ülle Ulla, Uno Puusaag, Ilmar Silla, Väino Aren, Verner Loo, Anatoli Hanson, Aime Leis, Eike Joasoo jt.

Dekoratsioonid ja meeleolukad leedu rahvarõivad valmistatakse Leedu NSV rahvakunstniku J. Jankuse kavandite järgi. Etenduse dirigendiks on Vallo Järvi.

U. TREIER